

Vår dato	Vår referanse
24.08.12	2012/366-1
Deres dato	Deres referanse
09.05.2012	10/71

Kulturdepartementet
Boks 8030 dep
0030 Oslo

Saksbehandler: Dag Solumsmoen

Att.: Dag Colle

Vedr. høring – utkast til lov om Norsk kulturråd

Vi viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 9.5.2012 med vedlagt høringsnotat om utkast til lov om Norsk Kulturråd.

Bedre regulering av uavhengighet

Etter Difis oppfatning utgjør det foreliggende lovforslaget en klar forbedring i forhold til dagens situasjon. Som departementet selv uttaler i sitt høringsnotat, er ikke dagens regulering god nok. Grunnlaget for å avvike fra normal underordning i forvaltningshierarkiet synes mer uklart enn ønskelig. Her kan vi også vise til Difi-notat 2010:1, bl.a. om at bestemmelser om uavhengighet bør gis i lovs form og at uavhengighetens rekkevidde bør spesifiseres.

Vi ser det derfor som positivt at det er presisert i lovforslaget hvordan den politiske styringen skal kunne ivaretas gjennom lovgivningsmyndighet, bevilgningsmyndighet og instruksjon på overordnet nivå. Det er kun adgangen til å instruere enkeltvedtak om tilskuddstildeling som avskjæres. En slik presisering er i tråd med vår erfaring om at det kan være problemer med både overdreven tilbakeholdenhet overfor uavhengige organer – og overdreven styring.

Departementet framhever at Kulturrådets medlemmer må være uavhengige av organisasjoner og institusjoner og skal oppnevnes på grunnlag av kunst- og kulturfaglig kompetanse. Understrekingen av behovet for uavhengighet harmonerer godt med forslaget om innsnevring av instruksjonsadgangen.

Vi ser det også som positivt at det ved utforming av lovteksten vises til tilsvarende regler i bl.a. universitets- og høyskoleloven og konkurranseloven og at disse delvis blir brukt som forbilder.

Begrunnelse for uavhengighet

Den gitte begrunnelsen for å regulere Kulturrådets uavhengighet kan synes noe ufullstendig. Det vises i høringsnotatet til behovet for stor kunsthaglig kompetanse. Men innenfor alle departementsområder vil det kreves stor fagkompetanse, uten at noen av den grunn vil kreve at områdene skal unntas politisk instruksjon. Vi vil anbefale at begrunnelsen knyttes mer eksplisitt til kunst- og kulturfeltets egenart, særlig med vekt på å sikre kunstnerisk frihet og et kunsthaglig skjønn mot instruksjon fra politiske myndigheter.

Balansering av uavhengighet

Notatet drøfter ikke behovet for mekanismer som kan balansere uavhengighet - f. eks. utvidete krav til åpenhet om saksbehandling og interne ansvarsforhold. Difi anbefaler at slike spørsmål drøftes når det er aktuelt å gi organer uavhengighet.

Klageordning

Det framgår av høringsnotatet at det ikke gis adgang til å klage til departementet over det kunstfaglige skjønnet som ligger til grunn for tilskuddstildelinger i Kulturrådet. Samtidig heter det at "Det er etablert en betryggende ordning for klagebehandlingen i Norsk Kulturråd". Men vi savner en omtale av den ordningen. Når instruksjonsmyndighet og klageadgang skal avskjæres, er det særlig viktig at det er åpent tilgjengelig for allmennheten hvordan vedkommende organ ivaretar de nødvendige hensyn.

Forholdet til fagadministrasjonen

Kulturrådet bistås av en fagadministrasjon som samtidig har en direkte rapporteringslinje til departementet og underlagt dets instruksjonsmyndighet. Det forhold at administrasjonen på den måten skal tjene to herrer kan skape forvirring, og vi anbefaler at dette spørsmålet gjøres til gjenstand for en nærmere drøfting.

Oppnevningstid og adgang til gjenoppnevning

Forslaget om at Rådets medlemmer oppnevnes for fire år og at oppnevningen gjelder fra 1. januar etter et valgår framstår uten nærmere begrunnelse. Det er nærliggende å anta at dette er gjort for å gi en påtroppende regjering muligheten til – på politisk grunnlag – å justere Rådets sammensetning. Vi stiller spørsmål om dette er egnet til å inngi tillit til at Kulturrådets tilskuddstildelinger er rent kunstfaglig fundert.

Spørsmålet om adgang til gjenoppnevning er ikke nevnt. Vi vil anbefale at denne adgangen reguleres og begrunnes eksplisitt. Hvis man ønsker å styrke uavhengigheten, bør det være en relativt lang oppnevningsperiode (f. eks. 6-7 år), men uten adgang til gjenoppnevning.

Vennlig hilsen
for Difi

Eivor Nebben

avdelingsdirektør

Dag Solumsmoen

seniorrådgiver